

Feleségével, Virág Erzsébettel négy évtizede élnek boldog házasságot, három fiút neveltek fel együtt, és már három unoka is vidámítja a nagy családi összejöveteleket.

Sipos Gábor az 1980-as évek óta a Kolozsvár-alsóvárosi Református Egyházközség presbitere, 1990–1996 között a főgondnoki tisztséget is viselte. 2001-től a Romániai Református Egyház Zsinatának tagjává választották, a zsinat jegyzői tisztségét is ő látja el. A zsinat munkáját, az egyházi törvényhozást nagyban segíti kiváló felkészültsége mind az egyháztörténet, mind az egyházi jog terén.

Gondolom, már a fentiekből is kiderült, hogy Sipos Gábor, aki ma az erdélyi magyar közösség egyik oszlopa, már jó ideje és bőségesen rászolgált a kitüntetésre. Azonban a szakmai és közéleti tevékenysége mellett végül szólnom kell röviden emberi habitusáról is, hiszen olyan kollégát, jó barátot tisztelhetünk benne, akit mindenki nagyra becsül és szeret; aki nemcsak kiváló szakember, hanem türelmes és elnéző, becsületes és nagyvonalú ember, bölcs humorával képes lefegyerezni az indulatokat.

Összefoglalásképpen ő is elmondhatja eddigi pályájáról, amit Pápai Páriz Ferenc a nevezetes szótárának előszavában írt:

„Bőséges vigasztalásomra szolgál, ha valamivel hasznára voltam a köznek, ha felebarátom épülésére szolgáltam, ha elhivatásomhoz méltó művet alkottam, ugyanis [...] a hivatásnak fizetség nélkül szolgálni, Pallas zászlaja alatt, elegendő nyereség, s a tudományokat önmagukért, nem csekélyke nyereség okából, szeretni és művelni is, kezdettől fogva gyönyörűség volt.”

Pál Judit

Az V. Erdélyi Teológus-Doktorandusz szimpózium

Folyó év szeptember 25-én került sor az V. Erdélyi Teológus Doktorandusz szimpóziumra, amelynek témája *az egyház* volt. A jogtörténeti és egyházjogi, etikai és kommunikációtudományi, csoportdinamikai és pasztorálpszichológiai előadások úgy összpontosítottak a főtémára, hogy a részterületek aktuális kérdéseiből jelenítettek meg néhányat.

A konferencia első előadását dr. Varga Attila jogász, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület főgondnoka tartotta *Az egyház és állam jogilag szabályozott kapcsolatának aktuális kérdései* címmel. Rámutatott, hogy mind az állam, mind az egyház hatalmi tényező egy adott társadalomban. Míg az állam politikai hatalommal bír, az egyház a hit tekintélyére támaszkodik. Mindkettő önálló szabályozási rendszert alakított ki, de ezek keresztezik egymást adott ponton. Az állam szempontjából az állam és egyház kapcsolata alkotmányjogi kérdés, és ennek közjogi és magánjogi jellege is van. Manapság többnyire a lelkiismereti szabadságból vezetik le a vallásszabadságot, és erre hivatkozva határozzák meg az egyházak jogállását. Romániában sincs ez másként. Jogszabályaink a lelkiismereti szabadságból származtatják az egyházak jogállását, és ennek két területét

különítik el: az egyházalapítás szabadságát és a szabad működést. Az előadó a román jogszabályok hármass csoportosítását (felekezetek, vallásos társaságok és vallásos csoportok) és a csoportosítás jogfilozófiai kérdéseit is boncolgatta. Rámutatott, hogy ezeknek mindegyike egyfajta szervezeti és funkcionális autonómiával rendelkezik, de tartalmuk különböző, és pedig annak megfelelően, hogy a jogalkotó milyen társadalmi hasznosságot vélt felfedezni társadalmi jelenlétükben. Az előadást követően érdekes beszélgetés bontakozott ki a vallás-gyakorlás korlátozhatóságának kérdésköréről, illetve a Református Egyház kánonmódosításainak egyházi jogi szempontjairól.

Sikó Csaba *Egyház, gyülekezet, csoport* címmel tartotta előadását, amely ízelítőt nyújtott a nemrégiben megvédett doktori dolgozatából. Pasztorálpszichológiai vizsgálódásában az egyházi kiscsoportok fejlesztésének lehetőségeit mutatta be. Abból indult ki, hogy az egyházi-gyülekezeti élet legnagyobb része csoportos együttléteken és bizonyos törvényszerűségek, illetve csoportmechanizmusok szerint zajlik. A felvezetésben csoportpszichológiai szempontból mutatta be a különböző csoporttípusokat és a csoport kialakulásának és fejlődésének folyamatát. Az előadás központi részében pedig az egyházi nagycsoportok jellemzőit és jelentőségét, illetve az egyházi kiscsoportok jellemzőit és fejlesztési lehetőségeit ismertette. Az előadás után élénk beszélgetés alakult ki arról, hogy a csoportdinamikai szempontokat miként lehetne figyelembe venni, illetve hasznosítani a Kárpát-medencei református liturgiareform területén, valamint a katekizációs kiscsoportok fejlesztésében.

Juhász Ábel *A Romániai Református Egyház kommunikációja: a prédikáció mint „public speech”* címmel tartott előadást. A Romániai Református Egyház 1989 utáni kommunikációját két egymástól könnyen elkülöníthető korszakra bontotta. Az első ciklust az egyház pozicionálódásának korszakaként határozta meg. Az 1989-es rendszerváltás után megjelent cikkek, riportok és pásztorlevelek az egyház új feladatát, régi és újra megélhető szerepét emelték ki. Az egyház újra társadalomalakító tényezőként jelenhetett meg, miután erről a szerepéről hosszú ideig le kellett mondania. A második korszak 1996-tal kezdődött, amikor az egyház kommunikációja új hangot ütött meg: a rendszerváltással elindult társadalmi folyamatok következtében mindenekelőtt saját pozitívumait hozta előtérbe. Az egyház szószólói újra és újra aláhúzták, hogy vannak olyan területek, s ilyen például a szórványkérdés is, amelyeken az egyház bír a legnagyobb szakmaisággal. A szakmaiság mellett a következetesség volt a másik ismételt visszatérő és erősen hangsúlyos kommunikációs motívum ebben a ciklusban. Az előadást követő beszélgetés folyamán elsősorban egy lehetséges harmadik korszakra, a jelenbeli kommunikációjára terelődött a figyelem.

A napot fórumbeszélgetés zárta, amelyen a találkozó résztvevői *a lelkeszi életpálya és a tudományos kutatás összefonódásának perspektíváit* vitatták meg. Kató Béla püspök azt emelte ki, hogy a tologiai tudományok művelése egyetlen fő célt szolgál: a lelkipásztorok képzését. Balogh Csaba teológiai tanár a felsőoktatás hármass európai céljára mutatott rá, az oktatásra, nevelésre és kutatásra, és

azt hangsúlyozta, hogy e három között nincs alá- vagy fölérendeltségi viszony. Koppándi Botond unitárius doktorandusz a továbbképzés motivációs problémáit elemezte: mivel nincs motiválás, eltűnik a motiváció. Székely Tünde, az *Ősztündjék.ro* projekt ötletgazdája, a Romániai Magyar Doktoranduszok és Fiatalkutatók Szövetségének elnöke, illetve a Doktoranduszok Országos Szövetsége Történelem- és Politikatudományi Osztályának politikatudományi referense a kutatói életpálya és lelkészi életpálya összefonódásának nehézségeit emelte ki. Szerinte feszültség adódhat abból, hogy miközben a tudományos kutatás olyan egyéni tevékenység, amely különösen a humán tudományok kutatóit jellemzi, addig a lelkészi munka elsősorban közösségi célokat szolgál. Simon János pedig arra mutatott rá, hogy veszélyt jelent az, ha a lelkészképzésben és továbbképzésben a közvetlen hasznosulás elve válik hangsúlyossá. A másik gond abból adódik, hogy nehéz megtalálni azt a pontot, ahol az egyéni kutatást be lehet illeszteni a közösségi munkába. A jelenlévők abbéli örömüknek adtak hangot, hogy ezek a kérdések is napirendre kerültek, és egyetértettek abban, hogy ezekről a továbbiakban is szükséges beszélniük.

A VI. Erdélyi Teológus Doktorandusz Találkozó időpontja 2015. december 2. Helyszíne a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet. Jelentkezni lehet Simon János ETeDOSZ elnökénél (+40-745-264248, simonjanika@yahoo.com).

Simon János